

EFESIOS

Efesiosdih jwí túi beh joyát pínah naáwát

¿Déhe tiguaá daacniji? Pablo, Dios ā jib bohéat túetni nin náodih át daacáp wut jī. Pablo ded pah ā jumatdih chah jéihfna, Romanosdih jwí túi beh joyát pínah naáwát dih nī enéé.

¿Detdih át daacji? Éfeso tútchidih moón Jesúfhwādih át daacáp wut jī. Asia baácboó Éfeso tútchi chah túini jélit át jumap wut jī. Dawá namánabut caán tútchina át juibínap wut jī. Pánihna, dawá jīb chājnī cāacwā caanná ípí juibínap wut jī. Éfesodih moón íih dios wili, Artemisa wāt jumnidih í weñat búdí mué át jumap wut jī. Dawá cāacwā caánt pah jígohndih pāpnit, jīb chāj wūhna, búdí dinerodih í bíbohōp wut jī. Pablo bíic peihcanni jópchi caán tútchidih moonđh Jesúh doonádih átát bohénap wut jī.

¿Dedmant, débólih cah, át daacji? Chah jéihnī “Pablo Roma tútchi nemat muéboó jumnit, jópchi 60 (Jesús ā wunat túttimah 27 jópchi túttimah) nin náodih át daac wahap wut jī”, í níj jēnah joiná caá.

¿Dedé pínah tiguaá át daacji? Dios queédih oinit, búdí ā teo wáacat pínah, ded pah queédih ā náah yacatdihbut queét Éfesodih moón chah í jéihyat pínah níjná, nin náodih át daac wahap wut jī.

Efesios ded pah ā jumāt:

1. Pablo ā túyat túutat (1.1-2)
2. Ded pah Dios jwiít áihwādih ā túi ubat (1.3—3.21)
  - a. Jwiít dih ā túi ubatdih náhnīnit, caandíh Pablo ā wēi naáwát (1.3-14)
  - b. Queét Jesúfhwādih Pablo ā úbát (1.15-23)
  - c. Jesús ā wun wūhatjīh Dios áihwā wunnit panihnitdih ā booaat (2.1-10)
  - d. Nihat Jesúfhwā bíic poóm̄p pah jwí jumāt (2.11-22)
  - e. Pablodih Dios ded pah ā chājat túutat (3.1-13)
  - f. Diosdih Pablo ā úbát, ā wēi naáwátbut (3.14-21)
3. Ded pah Jesúfhwā jwí túi jumāt pínah (4.1—6.20)
  - a. Túi bíicdih jwí jumāt (4.1-16)
  - b. Jáap panihnit jwí jumāt (4.17-24)
  - c. Ded pah Jesúfhwā jwí chājat (4.25—5.5)
  - d. Jesús ā yeh íigát panihpboó jwiít áihwā jwí jumāt (5.6-20)
  - e. Ded pah jwí déewā panihnitdih jwí chājat (5.21—6.9)
  - f. Jesúfhwā ded pah yéj chājat jēnah joyátdih jwí jéih yap yohat (6.10-20)
4. Pablo ā péé túyat túutat (6.21-24)

Pablo queédih ā túyat túutat

1 ¹Weém, Pablo, bíihdih daacát túetna, yeéé Éfeso tútchidih moón Jesúfhwādih wā wahna caá. Dios ā náahat pah Jesucristo weemdíh áih túini doonádih ā naáwát túetni caá. Yeéé Jesucristodih táí jēnah jóí cádahcannitdih wā daac wahna caá.* ²Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdíh oinit, í túi

teo wáaca naáh, caán bíicdih nī túi jumāt pínah níjná. Weembát yeebdíh búdí wā túyat túetna caá.

**Jwiít Cristofhwādih
Dios ā túi chājat**

³Jwiít Cristofhwā caán bíicdih jwí jumuchah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íip, jwíih caolihdih búdí ā túi chājna caá. Páant ā túi chājachah jéihnīnit, caandíh

* 1.1 Hch 18.19-21; 19.1

búdí jwī wēi naóhna caá. ⁴Jwiít áihwādh nin pah Dios át chājap wut jī. Nin baácdih ā chājat pínah játih, Jesucristo bícdih jwī jumat pínah, yéejat wihcannit ā enechah jwī jumat pínahbut niijná, jwiítidih átát níojip taga. Pánihna, jwiít Jesúsdi h jephahnitdih, “Ma yéejat jíib jumna caá”, jwiítidih ā niijcán niít. ⁵Á náahat pahjeh jwiítidih oinit, jon játih nin pah Dios át niijp wut jī: “Wā wūéh Cristo ā chājatjīh queét wā weh ī jumbipna caá”, át niijp wut jī. ⁶Pánih oinit, jwiít ā wūéh ā oinihwā jwī jumuchah, Dios jwiítidih bádí pohba át tūi chāj wūhup taga. Páant ā chājatdih jenah joinit, caandíh páantjeh bádí jwī wēi naáwát caá náahap. ⁷⁻⁸Cristo jwī yéejat jíib buádaát panihnidih jíib chājna, áih meépdih yohnit, át wun wūhup wut jī. ^{*} Pánih wun wūhna, jwiít iiguírna jwī bejat déedih tūi ubnit, Satanás ā chéwat tōp panihnidih át watap wut jī. Pánihna, Cristo jwī yéejat jíib ā wūhatdih jéihnit, Diosboó jwī yéejatdih át yoh wūhup wut jī. ^{*} Jwiítidih bádí oi jígah ennit, ā jéih beedáátjīh ā wūéhdi h páant át tūi chājat tūutup wut jī. ⁹⁻¹⁰Jon játih ā jenah joyátjidi h cáacwādh ā jéihya jwuhcan yuhna, buu jwuhna Dios jwiít áihwāboodíh át beh joyánap taga. Nin pah caá ā jenah joyátjī: Cristo nihát ā chājatjīh, nihát japboó jumnit, nin baácbóo jumnit, nump bóo tólihboó jumnitdihbut Dios ā níoni yeó jáapdi h Cristodih maáh ā waadábipna caá. Páant maáh ā jumuchah, nihát áih míic ā jumbipna caá. Dios páant ā chājat pínahdih át wutup wut jī.

¹¹⁻¹²Dios ā náahat pahjeh nihatdih chājnit, jwiít judíowā Cristodih jwíih jephah waóhnitboó jwī tūi chājat pínah niijná, bitabut Diosdih ī wēi naáwát pínah niijná, jon játih jwiítidih át nífwip wut jī. ¹³Yéejat jíib iiguírna níi bejat déedih Jesús ā wun wūhatji doonádh joinit, yeebbút níitát jephah taga. Pánih jephahnit, Jesúhwa níi jumuchah, Diosboó ā naóhni ji Túini Espiritudih yeebdíh át

wahap taga. Pánih wahnit, áihwā níi jumatdih ā jútna caá. ¹⁴Nin baácbóo jwī jum jwuhuchah, Túini Espiritu jwiítidih Dios ā jwíih wūhni caá. Pánihna, ā pehbboó jwī juibínachah, jwiít nihatdih tūut nuém péanit, ā bíboh páinidih ā wūh beedábipna caá, ā wūt chah yáaat pínah niijná. ^{*}

Pablo Jesúhwa dhíh ā uábát

¹⁵Páant ā chājatdih jéihnit, Jesúsdi h níi tūi jenah joyát doonádh joinit, nihát bita Jesúhwa dhíh níi oyat doonádhbut joinit, ¹⁶Diosdih uúbh cáadahcan, “Queétdih ma teo wáacat tūina caá”, wāpí niijná caá. ¹⁷Nin pahbut jwī Maáh Jesucristoíh Diosdih wāpí níj uúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queétdih ded pah ma jumatdih ma jéihyanaá, meemdhíh chah ī tūi jéihyat pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸Nin pahbut wāpí níj uúbhna caá: “Queétdih tūut nuém jwíihna, ma pehbboó ī juibínachah, ma tūut nuém péaat pínahdih ma tūi beh joyánaá. Jwiít míihwā caanná jwī juibínachah, chah bádí ma tūi chājat pínahdihbut, ma jéihyanaá”, wāpí niijná caá. ¹⁹⁻²¹Nin pahbut wāpí níj uúbhna caá: “Ded pah bádí ma wēpat ā jumatdih queétdih ma jéihyanaá. Caán wēpatjīh Jesucristodih boonanit, ma jéihyepmant bóo buwámant chúudat tūutnit, maáh mat waadánap taga. ^{*} Pánihna, caanjíh chúudna, nihát maátadi h maáh ā jumna caá. Buu láa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ā jumbipna caá. Jwiít caandíh tūi jenah joinitdhíh caán wēpatjīh ma teo wáacatdih queétdih ma tūi beh joyánaá”, wāpí niijná caá. ²²⁻²³Páant chah wēpni ā jumuchah, Diosboó nihatdih Jesúsdi h át wutat tūutup taga. ^{*} Pánih chājnit, Jesúsdi h ma dáh panihni, áihwādhíh áih bácah panihni bāt át chājap taga. ^{*} Pánihna, jwiít áihwājééh jumni nihát pehbboó ā jumuchah, áih bácah panihni jumna, ā wēpatdih jwiítbut jwī bíbohna caá.

* 1.7-8 Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * 1.7-8 Col 1.14 * 1.13 Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * 1.14 2Co 1.22 * 1.19-21 Sal 110.1 * 1.22-23 Sal 8.6 * 1.22-23 Col 1.18

**Jiib náahcanjeh,
Dios jwiít dih á túi ubat**

2¹Yeébbóó Jesús dih ñi jepahat pínah játih, yeejéj ñi chäj jwuhchah, Diosboó yeebdíh wunnit panihnit pah át enep taga. ²Játih nin pah ñit jum jwuhup taga: Dios dih yap yohnit í túi chäjcat pahjeh, bíic yoobó muntih yeebbút yeejéj ñit chäj jwuhup taga. Pánih chájna, nemépwā í maáhboó ā wutatdih ñit jepah jwuhup taga. Caán nemépwā í maáh Dios ā wutatdih yap yohni buu láa nin baácboó jumna, cáacwā dihbut Dios ā wutatdih ā yap yohat túatna caá.* ³Játih jwiít nihatbut caan páh jwí chäj jwuhup jī. Dedé jwí weñat pínahdih, jwí yeej jepah joyátdihjehbut jwí chäj jwuhup jī. Páant jwí chājachah ennit, Diosboó jwiít dih íjnit, nihat bita yap yohnit bíic dih, áti peéh chäjap ta yah caá.* ⁴Obohjeéhtih, páant jwí jumuchah yuhna, Diosboó jwiít dih búdí át oyop taga. ⁵Pánih oi jígah ennit, boonit panihnit pah jwiít dih át chäjap taga. Yeej chäjnit, wunnit panihnit jum jwuhna, Jesús dih jwí jepahachah, caán bíic dih Diosboó jwiít dih át boanap taga. Yeejépwā jwí jumuchah yuhna, Dios búdí oi jígah enni jumna, jwí yeejat jiib iiguipna jwí bejat déedih jwiít dih át túi ubup taga.* ⁶Cristodih boana, caán bíic dih jwiít dihbut át boanap wut jī. Cristodih ā booaat túttimah, caandíh ā pehbboó chúdat túttnit, jwiít áihwā caán bíic dih jumna, ájeéh maáta jwí jumat pínah niijná, jwiít dihbut ā pehbboó Dios át chúdat tútup wut jī. ⁷Pánih chájna, jwiít Cristofhwā dih ā oi teo wáacat, débóo búdí ā jumatdih nihatdih ā júatbipna caá. ⁸Cristodih jwí túi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiít dih ā túi ubna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Ded pah jwí túi chājachah yuhna, jwiít mícjeh jwí jéih túi ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jiib náahcanjeh jwiít dih át túi ubup taga. ⁹Dedé jwí túi chäjat jiib nihcan, jwiít dih át túi ubup taga. Pánihna, “Wā túi chäjat jiib weemdíh át túi ubup taga”, ded ā

jéih niijcán caá. ¹⁰Obohjeéhtih, jwí túi chäjatji jiib túi ubcan yuhna, jwí túi chäjat pínah niijná, jwiít dih át túi ubup taga. Ded pah jwí túi chäjat pínahdih játih átát jenah joiijp taga. Pánihna, Jesús hwa jwí jumuchah, ded pah ā jenah joyátji pahjeh, túi chäjat caá náahap.

**Jwiít Cristofhwā jumna,
bíic dih jwí túi jumat**

¹¹Nindihbut ñi náhninaá: Játih yeéb judiowā nihcannit, Diofhwā ñit jum jwuhcap taga. Páant ñi jumuchah, jwiít judiowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Diofhwā jumna, yeéb bóodcannitdih jwí íí en jwuhup jī. Obohjeéhtih, cáacwājeh jwiít dih í bóodochah, Diofhwā jwí jumatdih júatut pínah ā jumuchah yuhna, dawā wā déewā Dios dih í joyáh bojna caá. ¹²Nindihbut ñi náhninaá: Játih Dios ā wahní Cristodih ñit jéih jwuhcap tajī. Jwiít judiowā Dios ā ñíonitdih mácah jumna, Dios jwiít dih ā naáwátjidihibbut ñit jéihcap tajī. “Weemjéh tígáa ñi Maáh. Yeébbóo wíih cáacwā ñi jumna caá. Pánihna, weém yeebdíh wā túi chäj wühbipna caá”, Dios jwiít judiowā dihjeh át niij naáwáp tajī. Yeéb judiowā nihcannitboodíh át niij naóhcap tajī. Pánih jumna, ded pah ñi yeej chäjat peéh, yeebdíh túi ubni pínahboodíhbut ñit jéih jwuhcap tajī. Dios dihbut yuúp jumnit panihnit ñit jum jwuhup tajī. ¹³Obohjeéhtih, buu jwuhna, Cristodih jepahna, ā yoh wühni meépjih yeéb yuúp jumnit panihnitjidihibbut, pehbbit jumnit panihnit Dios át chäjap tajī. ¹⁴Jesucristojeh jwiít chéne poómp jumnitjidihibbut bíic poómp pah át chäjap taga. Jwiít judiowā, yeéb judiowā nihcannitbut játih tabit míic eníhcannit jwí jumuchah yuhna, Jesús wun wühna, jwí míic íjajti jáhat panihnidih, át yoh wuhup tajī. Páant ā yohochah, jwiít áih bácah panihni jumna, bíic dih jwí túi jumna caá, buca.* ¹⁵⁻¹⁶Játih jwiít judiowā Diosjééh túi jumat tútut niijná, Moisés ā wutatjidihibbut jwí túi jepah beedáfhip yah jī. Obohjeéhtih, caandíh jwí jepah

* 2.2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2.3 Col 3.6 * 2.1-5 Col 2.13 * 2.14 Jn 14.27

beedácatji jíb búde peéh chájat jwiítidih ā jumap jī. Pánihna, bæu Cristo jwiítidih ā wun wūhatdih túi jenah joiná, Diosjeéh jawí túi jumna caá. * Pánih wun wūhnit, caán peéh chájatdih át ubup wut jī. Jwiít chéne poómp jumnitjidih bíc poómpjeh, áih bácah panihni chájna, bícdih Diosjeéh jawí túi jummat pínah niijná, át wun wūhup tajī.*

¹⁷Cristo nin baácboó dei jūóhnit, ded pah Diosjeéh jawí túi jummat pínah doonádih át ub jūúwáp tajī. Pánih dei jūóhniiji jwúub púuh laab béjna, yeéb judíowā nihcannit Diosdih yúup jumnit panihnitdih, jwiít judíowā caandíh pebbhit jumnit panihnitdihbut, caán doonádih át naáwát tútup wut jī.* ¹⁸Á wun wūhatjéh jwiít chéne poómp jumnitjidih jawí íp Dios ded pah ā jummatdih át jéihyanap tajī. Páant ā jéihyanachah, Túini Espiritu jwiít nihatdih bíc yoobó ā teo wáacatjéh úumcanjeh Diosdih jawí túi jéih wúbhna caá. ¹⁹Pánihna, yeéb judíowā nihcannit, játih Diosdih jéih jwuhcan, jawí déewá nihcan yuhna, bæu yeebbút Jesúsdiéh jepahnit, Dios ā weh ní jumuchah, jwiít nihat bíc weh pah jawí jumna caá. ²⁰Jwiít nihat bícdih Dios ā chájni mū panihni jawí jumna caá. Jesús áih túini doonádih naáwát túttnit, Dios naáwátidih naóh yapanit bícdih, Dios ā chájni mū wēp teo lajat panihnidih át jwiíh jwejep taga. Jesucristoboó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ā jumna caá.* ²¹Jwiít nihat Jesúsdiéh jepahnitdih Dios túi jenah ennit, ā dūuj páp aabánit, caandíh weñat pínah mū panihnidih ā chájna caá. ²²Yeébíhbut túi jenah ennit, bíc yoobó jwiijeéh ā dūuj páp aabáat pah ā chájna caá. Pánih chájna, jwiít nihat bícdih Túini Espiritu ā jummat mū panihni jawí jumna caá.*

Judíowā nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ā jummat

3 ¹Páant Dios yeébíh ā túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judíowā nihcannitdih Diosdih búdí wā wúbhna caá. Yeébíh Jesúsíh túini

doonádih wā bohéat jíb nemat mūúboó í nemni wā jumna caá. ²Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh áih túini doonádih ā naáwát tútup be. Caandíh nítat joi tágaá.* ³⁻⁶Jon játih ā jenah joyátji pah Dios yeéb judíowā nihcannitdih ā oi teo wáacat pínahdih cáacwā í jéih jwuhcah yuhna, bæu jwuhna weémboodíh Dios ā túi jéihyanap jī.* Caandíh yeébíh wáat naóh daacáp jī. Páant wā daacátjidih ennit, “Pablodih Dios át túi jéihyanap taga”, ní niíf jéihbipna caá. Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowābut bíc yoobó Jesucristodih jawí jepahachah, jwiít nihat bícdih Dios áihwā pínah ā chájna caá. Páant ā chájat pínahdih nihat jawí nūowā í jéihcah yuhna, bæu jwuhna Túini Espirituboó Jesús áih túini doonádih naáwát túttnitdih, Dios naáwátidih naóh yapanitdihbut át jéihyanap taga. Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowā bícdih, jawí yéejat jíb iguipna jawí bejat déedih, Jesucristodih jawí jepahat jíb, Dios jwiítidih át túi ubup taga. Pánihna, jwiít nihat bícdih áih bácah panihni jawí jumna caá. Páant jawí jumuchah, áih cáacwádih ā naáwátji pahjeh jwiít nihat bícdih ā túi chájbipna caá.* ⁷Dios weemdíh oi teo wáacnit, nin túini doonádih yeéb nihat judíowā nihcannitdih ā naáwát tútup jī. Pánih naáwát túttnit, Dios ā wépatjéh weemdíh ā jéihyanap jī, wā túi naáwát pínah niijná.

⁸Nihat Jesúsíhwádih jenah joinít, oboh jumni wā jumuchah yuhna, Diosboó weemdíh búdí ā oi teo wáacap jī, judíowā nihcannitdih Jesucristoíh túi doonádih wā naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ní jepahachah, Diosboó yeébíh búdí ā túi chájbipna caá”, wápi níj naóh bohéna caá.* ⁹Pánih túini doonádih bohéna, Dios nihatdih chájni, ded pah ā jenah joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih bæu nihat cáacwádih wā túi jéihyana caá. ¹⁰¿Pánih chájna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwā, bita poómpna jumna yuhna,

* 2.15-16 Col 2.14 * 2.15-16 Col 1.20 * 2.17 Is 57.19 * 2.20 Is 28.16; Mt 21.42

* 2.22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3.2 Col 1.25 * 3.3-6 Gá 1.12 * 3.3-6 Col 1.26-27

* 3.8 1Co 15.9

Jesucristodih ī jepahachah, biíc dih áihwā pínah ā chājachah ennit, nihat áih ángelwā, nihat nemépwābut Dios chah ā tūi jéih beedáátdih ī jéihyat pínah niijná, páant āt chājav wat jī. ¹¹Dios biífhmah páant ā jenah joyátji biíc yoobó, jwī Maáh Jesucristo ā wun wūhatjijīh āt chāj beedánap wat jī. ¹²Pánihna, Jesucristodih jepahnit, áihwā jumna, úumcanjeh, “Weemdīh ā tūi joiná nacaá”, niíj jéihnit, Diosdih jwī tūi jéih úúbhna caá. ¹³Pánih jumnit, yeéb judíowā nihcannitdih tūini doonádih wā naáwát jīb weemdīh yeejép yapat doonádih joinít, nī jīgahca bojoó. Yeebdīh jīgahaat pínah nihcán, Diosjeéh nī tūi jummat pínah caá. Pánihna, caandīh jenah joinít, nī tūi weñeé.

Jesucristo ded pah ā oyat

¹⁴Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowā biíc dih Jesucristoíhwā jumna, jwī íp dīh bódicha caj yoh nājnit, yeebdīh búdí wā úúbhna caá. ¹⁵Dios ā pebh jumnitdih, nihat nin baácdih moondīhbut mácah poómp jwī jumuchah yuhna, áihwādih biíc weh pah āt chājav wat jī. Pánih chājna, jwiít dih áih wūt āt báudhdup wat jī. ¹⁶Pánihna, nin pah yeebdīh jwī íp Diosdih wāpí niíj úúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Tūini Espiritujih queétdih búdí ma teo wáacá, ¹⁷queét Cristodih ī tūi jenah joyóchah, áih muu pánihni, íih caolihboó ā tūi jummat pínah niijná. Pánih jumna, tūi oinit, ded pah chājna, ī chāja naáh. Maa náatna baác numah bejna, buujcán ā tūi tewat dée pah, queétdih tūi oinit ī jummu naáh, tūinijeh ī chājav pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸Nin pahbut wāpí niíj úúbhna caá. “Paá, Cristo ā oyat ded pah búdí ā jummatdih queétdih, nihat bita míhwādihbut, ma tūi beh joyánaa. ¹⁹Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí ā oyatdih ī jéihyat pínah niijná. Páant ī jéihyechah, ded pah ma tūi jéih beedáátdih, ma oyatdihbut queétdih búdí ma jéihyanaa, ma náahat pah ī tūi chājav pínah niijná”, jwī íp dīh wāpí niijná caá.

²⁰⁻²¹Ded pah Diosdih jwī úúbátdih, jwī jenah joyát dīhbut caán chah búdí ā jéih chājna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih diítboó Tūini Espiritu ā wēpatjīh jwiít dih búdí ā jéih teo wáacna caá. Páant ā chājachah, nihat cáacwā, buu láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandīh búdí ī weñe naáh. Ded pah nihat áihwādih búdí ā teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo ā tūi chāj wūhatjidi hbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí ā jummu nah.

Jwiít Cristoíhwā biíc dih ded pah jwī jummat

4 ¹Yeéb judíowā nihcannitdih wā bohéát jīb nemat muúboó jumna, nin pah yeebdīh wā watna caá. Yeéb Dios ā nīonit jumna, tūinijeh jummat caá náahap. ²“Weém oboh jumni caá”, niíj jenah joinít, bitadīh jūihcannit nī jummu. Bitá yeebdīh yeejép ī chājachah yuhna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah ī chājavtjidih nī jwúb náhnca bojoó.* ³Pánih jumnit, yeéb tūi biíc dih Tūini Espiritu ā chājavtjidih nī yéejacan niít. Tūi biíc dih jwī jummat pínahdih jwiít Dioíhwādih búdí bidat caá náahap. ⁴Jwiít nihat biíc dih Jesucristoíh bácah panihnijeh jwī jumna caá. Jwiít nihatdih Dios ā wahní Tūini Espiritu bíc jeh tigaá. Jwiít nihat Dios ā nīonit ā pebhboó jwī bejav pínahdih biíc yoobó jwī páina caá. ⁵Caán biíc Jesús jeh tigaá jwī Maáh. Caán Jesús dīh jeh tigaá jwiít nihat jwī jepahap be. Jesús dīh jwī jepahat jéutna, biíc yoobó daabánit jwī jumup be. ⁶Caán biíc Dios jeh tigaá jwiít nihatdih jáap caolih dée āt chājav taga. Pánih chāj wūhna, jwiít nihat jwī íp jumna, jwī Maáh caá. Á maáh jummat nihat chah ā wēpna caá. Pánih jumna, jwiít nihatdih ā teo wáacna caá, ā weñat pínahdih jwī tūi chājav pínah niijná. Jwiít nihat cáth ā jumna caá. Páant ā jumuchah, biíc weh dée pah tūi jummat caá jwiít dih náahap. ⁷Obohjeéhtih, biíc weh dée jwī jumuchah yuhna, ā náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihatdih Cristo āt wūhup taga. ⁸Pánihat pínahdih jenah

* 4.2 Col 3.12-13

joinít Davidjiboó nin pah át níj daacáp tají:

“Caandíh eníhcannitdih yap yohnit, Dios pehbboó ã jwúub páuh laáb juibiát túttimah, áihwádih túinidih át wúhup taga”, át níj daacáp tají. (Sal 68.18)

⁹Pánihna, “jwúub páuh laáb juibiát”, ã níijchah, “Nin baáboó jumnit, caandíh eníhcannitdih ã yap yohat túttimah, wunnitji í jumupboobát át dei bej jwuhup wat jt”, jwí níj jéihna caá.

¹⁰Pánih caanná dei bej jwuhniiji, nihatdih maáh jummat túut níijná, Dios pehbboó át jwúub páuh laab béjep wat jí. ¹¹Pánih páuh laab béjnit, áihwádih Túini Espíritudih wah deyana, máchah jéihyatnadhíh át wúhup taga. Biquínadhíh Jesúhíh túini doonádih naóh peetát pínah jéihyatdih át wúhup taga. Bitaboodíh Túini Espírítu ã naáwáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wúhup taga. Bitaboodíh Jesúhíh túini doonádih jáap joinít í téi jepahat pínah níijná, wép naáwát pínah jéihyatdih át wúhup taga. Bitaboodíh Dioíhwádih duó wáinit, ã naáwátidih í téi bohéat pínah jéihyatdih át wúhup taga. ¹²Pánihatdih Cristo jwiít áihwádih át téi wúhup taga, Dios ã weñat pínahdih chájnit, jwí téi míic teo wáacat pínah níijná. Pánih míic teo wáacna, ded pah Dios ã chájat túutuchah, jwí téi jéih chájna caá. Pánih jumna, jwiít nihah bíicdih Diosdih jwí chah téi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh báchah panihni jumna, wébít ã behat dée pah, bíicdih jwí téi behbipna caá. ¹³Pánihna, jwiít Dioíhwá téi behna, Jesús Dios wúúhdih chah jenah joinít, jwíjééh ã jummatdihbut chah jéihnit, bíicdih jwí téi jumtipna caá. Pánihat túttimah, téi behnit dée pah jumna, Jesucristo ã jummat pah muntih jwiítbut jwí jumtipna caá. ¹⁴Pánihna, Jesucristo ã wáhni jéihyatnajíh téi míic teo wáacna, wébít dée jwí jumcan níit. Wébítboó dedé naáwátidih joinít, ípí téi joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép í chájat túutuchah, í jepahna caá. Bita Dios naáwátidih ded

pah máchah í yee naáwáchah, ípí téi joiná caá. Cáac wihcanni jááj chóo dée pah í jumna caá. Íim tac yoób pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih ã wénoh johochah, yoobópdih ã bejcan caá.

¹⁵Jwiítidih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ã jéih yeecan caá. Páant ã jumuchah, ã naáwátidih joí cádahcan, ded yee naóhnitdih joyáh bojnit, bitadih oinit, yoobópdih naáwát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidih ã chájat túutatdih téi beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jummat pah jwí Maáh Jesucristodih chah jwí téi jenah joibípna caá. Caán jwí Maáh jumna, wao dáh panihni caá. ¹⁶Jwiítboó áih báchah panihni caá. Áih muj nah, áih téihya, áih jítcha, áih táah panihni jwí jumna caá. Cáaquíh báchah téi duuj níhna, ñeh tópná téi wépna, ã téi jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó téi bíicdih míic oinit jumna, jwí téi jumna caá. Pánih míic oina, máchah jwí jéihyatnajíh míic teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ã weñat pínahdih bíicdih jwí téi jéih chájna caá.*

**Jwiít Cristoíhwá jumna,
túiniboodíh jwí túut nuumát**

¹⁷Jwí Maáh ã naáwát túutatji pah yeebdíh wá wép watna caá. Ñi déewá Diosdih jéihcannit í chájat dée pah, yeebboó ñi cháj cádahaá. Queétdih téi jenah joicánnit, tubit yeejép í chájna caá. ¹⁸Ded pah Dios ã jummatdih beh joicán, dupát panhipboó jumnit, Diosdih wúep pah í jumna caá. ¹⁹Dios ded pah queétdih ã wutuchah yuhna, queétdih jéih joicánnit panihnit í jumna caá. Pánih joicán, tíic jenah joicánjeh, í yéj chájatdih cádahican, chah í bidna caá.* ²⁰⁻²²Obohjeéhtih, Cristoíh túini doonádih bita yeebdíh í téi bohénachah joiná, bita yeejép chájnit pah jumcan, Jesús ã jummat pah yeebdíh íit jummat túutup tají. Maa yéguehdih yohat dée pah, játih ñi yeejép chájatjidih cádahat pínah níijná, íit bohénap tají. “Jwiít yeejép

* 4.16 Col 2.19 * 4.17-19 Ro 1.21-25

chājnit, búdí jwī wēibipna caá”, játih ñit niij jenah joyóp ta yuh jī. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājav tajī.* ²³Pánih yeejép ñi jenah joyátdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumná, Dios ā weñat pínahdihjeh jenah joyát caá náahap. ²⁴Páant niij jenah joinít, túiniboodíh ñi chājibipna caá. Dios ā jummat pah jwī jummat pínah niijná, jwiítdih jáap dée át chājav taga. Páant ā chājachah jéihnit, jwiítdih túi chājav caá náahap.*

²⁵Ñi yeeatdih ñi cádahaá. Jwiít bíic bácah panihnit jumna, míic yeena, jwiít míicjeh jwī míic yeejana caá. Pánihna, yeejanjeh, yooópdi h míic túi naawát caá náahap.*

²⁶Bitadih íjna yuhna, yeejép ñi chājca bojoó. Caán yeó jáapjeh ñi íj cádahaá.* ²⁷Ñi íjattidih quíib buudcán, nemép ā náahatbóodíh ñita chāj tagaá.

²⁸Ded nuumní ā nuumátidih ā cádaha naáh. Nuumcánjeh, ded moh yeejnidih teo wáacat túut niijná, túinidih ā tewe naáh.

²⁹Í náah jumni naawátidih ñi míic naóhca bojoó. Túi míic teo wáacat túut niijná, túiniboodíh jeh ñi míic naawá.

³⁰Jwiít Dios pehbóo jwī bejat pínahdih jwī jéihjav pínah niijná, Dios Túini Espiritu jwiítdih át wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandíh ñi jígahaca bojoó.

³¹Bitá yeebdíh í túi chājcatdih jwúub náhnican, ñi quíib buudé. Páant ñi quíib buudcáh, maiwá man pah ñi íjatt yeebdíh ā yeejabipna caá. Pánih íj yapnit, ñi míic jéih ñaacátidih ñi cádahaá. Bitadih yeejép dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipí míic chājattidih ñi cádahaá. ³²Pánih cádahna, yeéb míicjeh oina, jígah ennit, ñi túi míic teo wáacá. Yeebjeh ñi míic yeej chājattidih ñi míic ámoahoó. Diosboó jwī yeejatdih ā yohat pínah niijná, Cristo jwiítdih át wun wūhup wut jī. Páant ā yohat pah, yeebbút bitadih ñi enfhcatdih yohat caá náahap.*

Dios weh jumna, ded pah jwī jummat

5 ¹Jwī weh jwiítdih ennit, bíic yoo bó í chājat dée pah, Dios weh ā oinit jumna, caandíh jenah joinít, bíic yoo bó ñi jumna. ²Pánih jumna, Jesucristo jwiítdih ā oyat pah, bitadihbut ñi túi oyoó. Pánih búdí oinit, jwī yeejav jíib, caán jwiítdih át wun wūhup wut jī. Judíowá Dios ā weñat pínah niijná, caandíh oveja wūáhdih ípi mao cáo wūhup jī. Páant í mao cáo wūhat dée pah, Jesús jwiítdih át wun wūhup wut jī.*

³Jesúfhwá jumna, dedé í náah jumnidih ñi chājca bojoó. Pánih chājattidihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitá h bíí déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chājca, yeebdíh dooná ā wihcan níit. ⁴Dedé í náah jumnidih míic niijcán, jenah joicánnit pahbut míic wéhecan, ñi míic yeejép deoh naóhca bojoó. Dios túini ā jumchah, áihwádh túinijeh míic wéheat caá náahap. Pánih míic wéhena, “Jwiítdih ma túi chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdíh náahap. ⁵Nindih ñi túi náhninaá: Ded í náah chājni, ded í náah chājat jenah joiníbut Dios pehbóo ā waadcan níit. Ded dawá bíí déedih en ñinahnitbut ā waadcan níit. Pánih en ñinahni bíí déedihjeh wéinit, Diosbóodíh ā jéih wéican caá. Pánih chājni Jesucristo ā maáh nihcah, Dios maáh ā jumapboó ā juibícan níit. Pánihatdih yeéb ñi túi jenah joyoó.

⁶“Páant ñi chājachah, ā túina caá”, ded ā niij yee naawáchah yuhna, yeebboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chājnit Dios ā wúttidih í yap yohatjí jíib, búdí íjnit, queétdih ā peéh chājibipna caá. ⁷Pánih yeejép chājnitdih ñi pej jumca bojoó. ⁸Diosdih ñi jepahat pínah játih, túi chājcan, dupáat panihpboó ñit jum jwūhup taga. Obohjeéhtih buu, Jesucristodih jepahna, baabat panihpboó ñi jibna caá, buca. Pánih jumnit, túinijeh ñi chājaá. ⁹Baabát panihpboó jumna, túinijeh ñi jumipna caá. Yeejanjeh, yooópdi h ñi naóhhipna caá. ¹⁰Dios ded

* 4.20-22 Col 3.9 * 4.24 Gn 1.26; Col 3.10 * 4.25 Zac 8.16; Ro 12.5 * 4.26 Sal 4.4; Stg 1.19-20 * 4.32 Col 3.13 * 5.2 Ex 29.18; Sal 40.6

pah ā weñat pínahdih ñi bidíí. ¹¹Diosdih náahcannit dupúat panhipboó jumna, yeejép ī chājat pah yeéboó ñi chājca bojoó. Páant ī tūi chājcatdih ennit, Dios naáwátidih naóhna, “Páant ñi chājchahah, ā tūican caá”, queétdih ñi niijí. ¹²Cáacwā ī encah, queét yeejépwā tubit yeejép ī chājatdih bitadih míc wéhena, jwíta tíc tagaá. ¹³Queét yeejép chājnitdih Dios naáwátidih naóhna, jiiátjīh jii bídat pah chājna, ī chājat yeejép ā jumadidih queétdih jwí jéihyana caá. Páant ī yéej chājatdih jwí jéihyanachah, ī tūut nūumbípna caá. Pánih tūut nūumnít, baabát panhipboó ī jumbípna caá. ¹⁴Pánihat pínah caá nin pah jwípí níj ewep:

“Ūoni panihni, ma jáa bojoó. Wūnni panihnibut, ma boo pud jūúwá. Meém yeejép chājni baabát panhipboó ma jumát pínah niijná, ma tūi chājat pínahdih Jesucristo meemdīh ā jéihyabipna caá”, jwí niijná caá.

¹⁵Pánihna, iñi tūi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, tūi jenah joinít ñi jumú. ¹⁶Buū láa cáacwā tabit yeejép ī chājchahah, yeéboó yeó jáap jumát pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, tūinijeh ñi chājaá. ¹⁷Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi tūi beh joyoó. ¹⁸Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyátdih, ñiíh bácahdihbut ñi yéejana caá. Yeejépdihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdíh yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Tūini Espiritu ā tūi teo wáacat pínahdih búdí ñi bidíí. Caán ā wūhni weñat pínahdihjeh ñi bidichah, caánboó yoobópdih weñat ā wūhípna caá. Caán tūiniboodíhjih wutni caá. ¹⁹Míc wéhenit, Diosdih ñi weñeé. Pánih wéina, David ā daacátjidih, bita ī daacátjidihbut eonit, Tūini Espiritu ded pah ā jéihyanachah, caandíhbut ñi eweé. Caolih díitboobút caandíh wéinit, ñi eweé. ²⁰Pánih jumnit, yeéb Cristofhwā ded pah ā yapachah, bíic yoobó “Ma tūi

chājna caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumú.”

Jesúfhwā áa jumnit ded pah ī jumát

²¹Cristojeéh tūi jumát tūut niijná, bita Jesúfhwā ī jenah joyátdih ī naáwáchah, wēi joinít ñi míc tūi jepahaá.

²²Jwí Maáh Jesúsdih ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadih ñi tūi jepahaá. ²³Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumuchah, ājeéh bóli áih bácah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni ā jumuchah, jwiít áihwāboó áih bácah panihni jwí jumna caá. Caanjéh jwiítidih tūi ubni ā jumna caá. ²⁴Pánihna, Cristofhwā jumna, caandíh jwí tūi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵Buū yeéb neoná áa jumnitdih jwūh wā jwūub naóhna caá. Cristo jwiít áihwādhíh búdí oina, jwiítidih át wun wūhup wut jī. Pánihna, jwiítidih ā oyat pah, yeebbút ñi weha mána yaádhdhíh ñi tūi oyoó. ²⁶Jwiít áihwā jwí jumát pínah niijná, Cristo jwiítidih wun wūhūdhíh át dei jūúwáp tajī. Pánihna, áih tūini doonádhíh joinít, jwí jepahachah, yéguehdih jwí choc yohat pah, jwí yéejatdih át yoh wūhup taga. Áihwā jwí jumát jūutat pínah niijná, jwí daabánap jī. ²⁷Pánih yéejatdih yoh wūhna, jwiít nihát áihwādhíh Dios pebhboó Jesús ā ub bejchah, tūini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, tūi jígohnit jwí jumbípna caá. ²⁸Cristo áihwā áih bácah déedih ápi tūi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñiíh bácahdih ñipí míc tūi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdhíh tūi en dawát caá náahap. Queétdih ñiíh bácah dée jumna, queétdih tūi en daonít, ñiíh bácahdihbut tūi en daoná caá ñi chājap. ²⁹⁻³⁰Jwiít nihát jwííh bácahdih yéejaihcan, caandíh jwípí tūi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristofhwā áih bácah dée jwí jumuchah, caanbút jwiítidih ápi tūi chājna caá. Páant

* 5.16 Col 4.5 * 5.19-20 Col 3.16-17 * 5.22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5.25 Col 3.19; 1P 3.7
* 5.25-27 2Co 11.2; Ap 21.2,9

ã tui chãjat pah, jwí weha mána yaádhdih tui chãjat caá jwiítidibut náahap. ³¹Nin pah Moisés át niij daacáp tají: “Páant tiguaá ded newé yad pínahdih ubna, ã mánadih pahnit, ájeéh bólíjeéhjeh ã jumbipna caá. Pánihna, queét chénewá jumna yuhna, bíic bácah dée pah í jumbipna caá”, át niij daacáp tají.*

³²Páant ã niijátidih beh joyát ã bñona caá. Obohjeéhtih, bñona yuhna, yoobópdih ã jumna caá. Nin pah niij naóhna caá át chãjap: Jwiít nihat Cristoíhwá áih bácah panihni jumnit, ájeéh bíic pah jwí jumna caá. ³³Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaádhjeéh bíic pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaádhdih tui oyat caá náahap. Yaádhbut ñi weha mánadih tui joyát caá náahap.

Í mána í wehjìh ded pah í jumat

6 ¹Buu yeéb wébitdih jwuh wá jwúub naóhna caá. Jwí Maáh Jesúsdih jepahnit jumna, ñi mána í wutuchah, jíponih niijcánjeh, ñi jepahaá. Páant chãjatdih yeebdíh Dios ã náah yacna caá.* ²⁻³Jon játih Moisés nin pah át niij daacáp tají: “Ñi mánadih ñi tui chãjaá. Pánih chãjna, búdí wéinit, nin baáčboó maatápdih ñi tui jumbipna caá”, át niij daacáp tají.* Páant niij wutna, jwíh láa nin pahbut át niijíp wut jí: “Páant ñi chãjachah, wá niijátí pah yeebdíh wá tui chãjbipna caá”, át niijíp wut jí.

⁴Buu yeéb í mánadih jwuh wá jwúub naóhna caá. Ñi wehdih tubit jühnit, ñi jíjaca bojóo. Obohjeéhtih, oinit, ñi tui wái behanaá. Dios ã weñat pínahdih ded pah í chãjat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwátidih í joyáh bojochah, ñi tui joyát tautú.*

Teo wühnit, í maátabut ded pah í jumat

⁵Buu yeéb teo wühnitdih jwuh wá jwúub naóhna caá. Yeebdíh wutnit í peéh chãjat pínahdih jumna, queétdih ñi tui jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah,

queétdihbut wéinit ñi jepahaá. Yabhcánjeh, queétdih ñi tui teo wühú. ⁶Yeebdíh wutnit í enechahjeh tui teona yuhna, í enach teocannit ñi jumca bojóo. Obohjeéhtih, Cristodih teo wühnit jumna, Dios yeebdíh ã náah yacat pah tui wéi chãjnit ñi jumú. ⁷Pánihna, ded pah teo wühna, cáacdihjeh teo wühcan, wéinit, jwí Maáhboodíhjih ñi teo wühú. ⁸Pánih chãjnit, nindih ñi tui náhninaá: Ded pah tui ñi chãjachah, Diosbut tuiindih yeebdíh ã chãj jwúubabipna caá. Ñi teo wühchah, cáacwá yeebdíh jíib wühna, í wühchabut, bíic yoobó Dios tuiindih ã chãj jwúubabipna caá.*

⁹Buu yeéb queét í maátadih jwuh wá jwúub naóhna caá. Yeebdíh teo wühnitdih tuiinijeh ñi chãjaá. “Wá wutatdih ma jepachah, búdí wá peéh chãjbipna caá”, ñi niij jühca bojóo. Nindih ñi tui náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pehbboó jumni queétdihbut í Maáh caá.* Pánihna, yeéb maata ded pah ñi chãjatdih jéihnit, yeebdíh teo wühnit í chãjatdihbut jéihnit, bíic yoobó ñi chãjat jíib ã tui wühbipna caá.*

Jwiít Cristoíhwá ded pah nemépwádh jwí jéih yap yohat

¹⁰Buu yeebdíh péeni wutatdih wá naáwíhna caá. Jwí Maáh Jesús nihatdih jéih beedáni ã jumuchah, jwiít caán bíicdih jumna, caandíh tui jenah joinít, nemépwádh yap yohnit jumat caá náahap. ¹¹Romadih moón soldadowá í maáh nihat ã wühni míic maona í jáhat chóodih ípí duoná caá. Pánihat dée pah yeebút jwí Maáh Dios nihat ã wühni jáhat pínahdih ñi ubú, nemép ã yeeatdih tui yap yohat taut niijná. ¹²Cáacwádhjih pohba nihcan caá jwiítidih míic mawat panihni ã jumup. Obohjeéhtih, wépép nemépwádh jwí míic maona caá. Queét nihat jwiít cáacwádh jih yeejép í wutna caá. Jwiít Jesúhwádh chah eníhcan, Dios ã wutatdih í yap yohat tautna caá. ¹³Pánihna, ítah chóo panihni, nihat Dios

* 5.31 Gn 2.24 * 6.1 Col 3.20 * 6.2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6.4 Col 3.21
* 6.5-8 Col 3.22-25 * 6.9 Col 4.1 * 6.9 Dt 10.17; Col 3.25

ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubuú, nemép yeebdih yeejép ã chãjat tãutuchah yuhna, ñi túi yap yohat tãut niijná. Pãnih chãjna, míc mao péanachah, ñão jweicãnjeh, wêp ñuhnit panihnit ñi jumbipna caá.

¹⁴Túu yap yohnit pínah jumíhna, nin panihnit ñi jumúú: Soldado áih juyáat tãpjih ápi júi wái chéona caá, áih yégueh choodih ã túi tewat pínah niijná. Pãnihat dée, yeebbút yoobópdih naóhniit ñi jumúú. Soldado áih tacadihbut itah chóa ápi ñuoná caá, caandíh enfhcannit áih caolihdih í ñúup chéúúacat pínah niijná. Pãnihat dée, yeebbút Dios ã wêpatjìh túi yoobópdih chãjat caá náahap, nemépboó ñíih caolihdih ã jéih yéejacat pínah niijná. ¹⁵Soldado áih jítchadih túi wêpép zapatosdih ápi ñuoná caá, ã túi bejat tãut niijná. Pãnihat dée, yeebbút Diosíh túini doonádih ñi túi jói cádahca bojoó, jwí maáhjeéh túi jumnit, bitadih naáwádih ñi túi bejat tãut niijná. ¹⁶Soldado áih bácahdih jãhat naadíh ápi ubna caá, caandíh eníhcannit íih ñúupat doóbhndih cáo dodhniit, í ñúupuchah ennit, caán naajíh ã túi míc jãhat tãut niijná. Pãnihat dée, yeebbút Diosdih túi jenah jói cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ã yee wutuchah yuhna, ñi joyáh bojat tãut niijná. ¹⁷Soldado itah waochá páhadih ápi páahna caá, áih wao dáhdih ã túi wapat pínah niijná. Pãnihat dée, Dios yeebdíh ã túi ubatjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyátdih ã yéejacat pínah niijná. ¹⁸Soldado íibat naadíh ápi ubna caá, caandíh eníhcannitdih ã túi míc mawat tãut niijná. Pãnihat dée, Túini Espíritu ã teo wáacatjìh ded yeebdíh yéejafhndih Dios naáwátdih ñi naáwá, ¹⁹caandíh ñi túi yap

yohat tãut niijná. ¹⁸Pãnih jumnit, ded pah ã yapachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjìh Diosdih ñi túi úebh cádahca bojoó. Pãnih úebhna, ñíih pínahdih úebhniit, bitafh pínahdihbut ñi úebú. Éonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah jointi ñi jumúú. Nihat Jesúíhwádihbut ñi úebh cádahca bojoó. ¹⁹Pãnih úebhniit, weemdíhbut búdí ñi úebú, úumcanjeh Jesúíh túini doonádih yoobópdih wã túi naáwát pínah niijná. ²⁰Caán doonádih wã naáwát jìh nemat muúboó itah tãpjìh chéoni wã jumna caá. Pãnihna, caán túini doonádih naóhniit, úumcanjeh wã túi wêp naáwát pínah niijná, weemdíh ñi úebú. Weemdíh páant naáwát caá náahap. ²¹

Pablo ã pée túyat tãutat

²¹Ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tiquicodih wã wahna caá. ²²Caánboó Jesúsdi h túi jéihni, jwí oini caá. Jesúíh túini doonádih wã naóh jibichah, weemdíh búdí ápi teo wáacna beé. Pãnihna, ñi pebhna jwibíniit, nihatdih yeebdíh ã naóhbiipna caá. ²²Páant ã naáwáchah, wã túi jummatdih jéihniit, ñi jígahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.

²³Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristo bícdih yeé Jesúsíhwã ñi túi jumúú. Pãnih jumna, Jesucristodih túi jenah jói cádahcan, chah míc oinit ñi jumúú. Páant ñi jumat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh. ²⁴Yeé nihat jwí Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjìh ã túi chãja naáh. Yeebdíh búdí wã túyat tãutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6.14 Is 11.5; 59.17 * 6.15 Is 52.7 * 6.16 Sal 7.13 * 6.17 Is 59.17 * 6.17 He 4.12
* 6.11-17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * 6.18-20 Col 4.2-4 * 6.21 Hch 20.4; 2Ti 4.12